Dosarul nr. 2c-162/2024 (2-24005003-12-2c-10012024)

H O T Ă R Â R E
în numele Legii

28 mai 2024 mun. Chișinău

Judecătoria Chișinău, Republica Moldova
Instanța de judecată compusă din:
Președintele ședinței, judecător Schibin Vladislav
grefier Coropcean Mihaela

examinând în ședință de judecată publică, în procedură contencioasă, cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de către ”Avante” SRL către ”Basapetrol” SRL privind încasarea datoriei, penalității și a cheltuielilor de judecată,

a c o n s t a t a t :

Argumentele participanților la proces:

La data de 29.12.2023 ”Avante” SRL a înaintat cerere de chemare în judecată împotriva ”Basapetrol” SRL privind încasarea datoriei, penalității și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii de chemare în judecată a indicat reclamantul că, la data de 13.04.2016 între ”Basapetrol” SRL în calitate de cumpărător și ”Avante” SRL în calitate de vânzător a fost semnat contractul de vânzare-cumpărare nr. 70-16V, potrivit căruia, părțile au convenit că SRL „Avante” vinde iar „Basapetrol” SRL cumpără și achită costul produselor petroliere.

A precizat că, conform pct. 2.3 al contractului de de vânzare-cumpărare, plata pentru marfa procurată se va efectua de către cumpărător în termen de 12 zile calendaristice din ziua livrării.

A mai indicat reclamantul că, în conformitate cu contractul de vânzare-cumpărare, vânzătorul a livrat în perioada 31.07.2021-31.12.2021, în baza facturilor fiscale seria/nr.: AAM 2612081 din 31.07.2021; AAM 2611993 din 02.08.2021; AAM 2612142 din 02.08.2021; AAM 2612332 din 05.08.2021; AAM 2612517 din 06.08.2021; AAM 2612682 din 07.08.2021; AAM 2612780 din 11.08.2021; AAM 2612927 din 12.08.2021; AAM 2612928 din 12.08.2021; AAM 2612979 din 13.08.2021; AAM 2612980 din 13.08.2021; AAM 2613100 din 14.08.2021; AAM 2613226 din 17.08.2021; AAM 2613135 din 17.08.2021; AAM 2613325 din 19.08.2021; AAM 2613579 din 20.08.2021; AAM 2613485 din 21.08.2021; AAM 2613685 din 24.08.2021; AAM 2613782 din 26.08.2021; AAM 2613905 din 31.08.2021; AAM 2613947 din 01.09.2021; AAM 2616615 din 30.09.2021; AAM 2618598 din 21.10.2021; AAM 2618582 din 21.10.2021; AAM 2618597 din 21.10.2021; AAM 2618687 din 22.10.2021; AAM 2619144 din 29.10.2021; AAM 2621444 din 30.11.2021; AAM 2624057 din 31.12.2021; produse

petroliere în sumă totală de 4 743 726,41 lei, însă cumpărătorul nu și-a executat obligațiile de achitare integrală a produselor livrate în termenul prevăzut în contract.

Astfel, a precizat că reclamantul a executat obligația sa contractuală livrând produsele solicitate, iar executarea obligației de către vânzător naște obligația de plată a cumpărătorului pentru produsele livrate.

A mai indicat reclamantul că, potrivit Actului de verificare a decontărilor reciproce, se constată că la data de 27.12.2023 „Basapetrol" SRL nu a achitat pentru produsele petroliere livrate, fiind încălcat termenul de achitare prevăzut de contract, iar datoria existentă la data adresării cu prezenta cerere de chemare în judecată constituie suma de 4 743 726,41 lei.

A mai subliniat reclamantul că, la data de 08.06.2022 pârâtul „Basapetrol" SRL a expediat în adresa reclamantului „Avante" SRL o scrisoare de garanție, prin care a recunoscut datoria față de „Avante" SRL, care la acel moment constituia 5 513 726,41 lei, și a solicitat acordarea unui termen pentru executarea de plată, asumându-și obligația de a achita integral datoria în termen de până la data de 04.12.2023, indicând și un grafic de achitare pe care însă nu l-au respectat.

Astfel, conform Actului de verificare a decontărilor reciproce între „Avante" SRL și „Basapetrol" SRL, pârâtul „Basapetrol" SRL înregistrează o datorie față de reclamantul „Avante" SRL în mărime de 4 743 726,41 lei.

A mai indicat reclamantul că, potrivit pct. 3.4 din Contract, părțile au convenit că în caz de neachitare totală sau parțială de către Cumpărător a costului mărfii livrate de către Vânzător, Cumpărătorul își asumă obligația să achite penalitate de 0,1 % din suma restantă pentru fiecare zi calendaristică de întârziere.

Astfel, pe lângă datoria de bază în sumă de 4 743 726,41 lei, „Basapetrol" SRL urmează să achite în favoarea „Avante" SRL penalitatea în mărime de 2 310 194,76 lei, conform următorului calcul: 4 743 726,41 lei x 0,1 % x 487 zile = 2 310 194,76 lei (penalitatea calculată pentru perioada 23.08.2022 – 22.12.2022).

A subliniat reclamantul că, în scopul de a soluționa pe cale amiabilă conflictul creat, s-a adresat cu un șir de solicitări față de pârât, privind rambursarea datoriei, dar care au rămas fără rezultat. Astfel, la data de 22.11.2023 prin intermediul avocatului Proca Victoria, a expediat în adresa pârâtului și a administratorului provizoriu Reclamația nr. 151/23 din 22.11.2023, care nu a fost reclamată de către „Basapetrol" SRL, fapt pentru care s-a adresat în instanța de judecată.

Și-a întemeiat acțiunea pe prevederile art. 774 alin. (1), 775, 858 alin. (2), 901 alin. (1), (4), (5), 947, 948, 1108 alin. (1) din Codul civil solicitând încasarea din contul pârâtului „Basapetrol" SRL în beneficiul reclamantului „Avante" SRL a datoriei de bază în sumă de 4 743 726,41 lei, a penalității în sumă de 2 310 194,76 lei și a cheltuielilor de judecată pentru achitarea taxei de stat în mărime de 50 000,00 lei și pentru asistență juridică în mărime de 8 000,00 lei.

Prin încheierea Judecătorului Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 15.01.2024 s-a dispus acceptarea spre examinare în procedura contencioasă, cererea de chemare în judecată depusă de „Avante" SRL către „Basapetrol" SRL privind încasarea datoriei, penalității și a cheltuielilor de judecată.

În ședința de judecată, reprezentantul reclamantului „Avante” SRL – avocatul Proca Victoria a susținut integral acțiunea, reiterînd argumentele invocate în cererea de chemare în judecată.

Reprezentantul pârâtului „Basapetrol” SRL – avocatul Buciuceanu Sergiu a recunoscut existența datoriei de bază și a cheltuielilor de judecată, dar a obiectat în privința penalității, precizând că aceasta este una impunătoare și a solicitat reducerea acesteia până la 1 000 000,00 lei în legătură cu situația precară a „Basapetrol” SRL.

Aprecierea instanței:

Audiind participanții la proces, studiind materialele cauzei civile, instanța ajunge la concluzia că pretenţiile din cererea de chemare în judecată sunt întemeiate și urmează a fi admise integral, din următoarele considerente.

Potrivit art. 7 alin. (4) din Codul civil (în redacția din 01.03.2019) în cazul situaţiilor juridice contractuale în curs de realizare la data intrării în vigoare a legii noi, legea veche va continua să guverneze natura şi întinderea drepturilor şi obligaţiilor părţilor, precum şi orice alte efecte contractuale, dacă legea nouă nu prevede altfel.

Așadar, ținând cont de momentul apariției raporturilor juridice între părți, instanța de judecată va face trimitere la prevederile Codului civil în redacția de până la 01.03.2019.

Potrivit art. 8 alin.(1) Cod civil, drepturile şi obligaţiile civile apar în temeiul legii, precum şi în baza actelor persoanelor fizice şi juridice care, deşi nu sunt prevăzute de lege, dau naştere la drepturi şi obligaţii civile, pornind de la principiile legislaţiei civile.

Potrivit alin. (2) lit. a) a aceluiași articol, drepturile şi obligaţiile civile apar: din contracte şi din alte acte juridice.

Potrivit art. 512 alin. (1) din Codul civil, în virtutea raportului obligaţional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestaţii, iar debitorul este ţinut să o execute. Prestaţia poate consta în a da, a face sau a nu face.

Conform materialelor dosarului administrate în ședința de judecată, instanța a constatat cu certitudine că, la data de 13.04.2016 între ”Avante” SRL în calitate de vânzător și ”Basapetrol” SRL în calitate de cumpărător, a fost încheiat Contractul de vânzare-cumpărare nr. 70-16V, potrivit căruia vânzătorul vinde iar cumpărătorul cumpără și achită costul produselor petroliere, în condițiile și termenele prevăzute în contract (f.d.11-12).

Potrivit pct. 3.2 din Contract, s-a stabilit că plata pentru marfa procurată se va efectua de către cumpărător în termen de 12 zile calendaristice din ziua livrării.

Potrivit facturilor fiscale seria/nr.: AAM 2612081 din 31.07.2021; AAM 2611993 din 02.08.2021; AAM 2612142 din 02.08.2021; AAM 2612332 din 05.08.2021; AAM 2612517 din 06.08.2021; AAM 2612682 din 07.08.2021; AAM 2612780 din 11.08.2021; AAM 2612927 din 12.08.2021; AAM 2612928 din 12.08.2021; AAM 2612979 din 13.08.2021; AAM 2612980 din 13.08.2021; AAM 2613100 din 14.08.2021; AAM 2613226 din 17.08.2021; AAM 2613135 din 17.08.2021; AAM 2613325 din 19.08.2021; AAM 2613579 din 20.08.2021; AAM 2613485 din 21.08.2021; AAM 2613685 din 24.08.2021; AAM 2613782 din 26.08.2021; AAM 2613905 din 31.08.2021; AAM

2613947 din 01.09.2021; AAM 2616615 din 30.09.2021; AAM 2618598 din 21.10.2021; AAM 2618582 din 21.10.2021; AAM 2618597 din 21.10.2021; AAM 2618687 din 22.10.2021; AAM 2619144 din 29.10.2021; AAM 2621444 din 30.11.2021; AAM 2624057 din 31.12.2021; se atestă că ”Avante” SRL a vândut iar ”Basapetrol” SRL a cumpărat produse petroliere în sumă totală de 4 743 726,41 lei (f.d. 18-46).

Potrivit art. 753 alin. (1) din Codul civil, prin contractul de vînzare-cumpărare, o parte (vînzător) se obligă să predea un bun în proprietate celeilalte părţi (cumpărător), iar aceasta se obligă să preia bunul şi să plătească preţul convenit.

Raportând la caz, se atestă cu certitudine că deși ”Avante” SRL în calitate de vânzător și-a onorat obligația contractuală de a vinde, ”Basapetrol” SRL în calitate de cumpărător nu și-a onorat obligația de a achita în termenul stabilit în contract, costul produselor petroliere cumpărate.

Potrivit Scrisorii de garanție din 08.06.2022, pârâtul ”Basapetrol” SRL a recunoscut existența datoriei în mărime de 5 513 726,41 lei față de ”Avante” SRL, solicitând acordarea unui termen suplimentar pentru executarea obligațiilor și acceptarea graficului de achitare indicat în scrisoare (f.d. 13-14).

Cu toate acestea, în termenii indicați în grafic, pârâtul nu și-a onorat integral obligațiile, înregistrând o datorie restantă față de reclamant în mărime totală de 4 743 726,41 lei.

Circumstanțele descrise mai sus se confirmă și prin Actul de verificare a decontărilor reciproce din 31.12.2022 dintre ”Avante” SRL și „Basapetrol” SRL, potrivit căruia, „Basapetrol” înregistrează o datorie față de ”Avante” SRL în mărime totală de 4 743 726,41 lei (f.d. 15).

Așadar, existența datoriei pârâtului „Basapetrol” SRL față de reclamantul „Avante” SRL în mărime totală de 4 743 726,41 lei a fost stabilit cu certitudine, fiind recunoscută de altfel de către reprezentantul pârâtului în cadrul ședinței de judecată de examinare a cauzei.

În conformitate cu prevederile art. 123 alin. (6) din Codul de procedură civilă, existența datoriei nu mai trebuie dovedită în măsura în care cealaltă parte nu a negat-o.

Prin urmare, instanța va dispune încasarea din contul pârâtului „Basapetrol” SRL în beneficiul reclamantului „Avante” SRL a datoriei de bază în mărime totală de 4 743 726,41 lei.

Subsecvent, este de notat că potrivit cererii de chemare în judecată, pe lângă datoria de bază, reclamantul ”Avante” SRL a solicitat și încasarea penalității în mărime de 2 310 194,76 lei iar pârâtul „Basapetrol” SRL a solicitat reducerea penalității până la 1 000 000,00 lei în legătură cu situația precară a întreprinderii.

În această ordine de idei se va reține că, potrivit art. 624 alin. (1) din Codul civil, clauza penală este o prevedere contractuală prin care părţile evaluează anticipat prejudiciul, stipulând că debitorul, în cazul neexecutării obligaţiei, urmează să remită creditorului o sumă de bani sau un alt bun (penalitate).

Potrivit alin. (3) al aceluiași articol, penalitatea poate fi stipulată în mărime fixă sau sub forma unei cote din valoarea obligaţiei garantate prin clauza penală sau a părţii neexecutate, inclusiv sub forma unei dobînzi de întîrziere.

În conformitate cu pct. 3.4. din Contractul de vânzare-cumpărare nr. 70-16V din 13.04.2016, părțile au convenit că, în caz de neachitare totală sau parțială de către cumpărător a costului mărfii livrate de către vânzător, cumpărătorul își asumă obligația să achite penalitate de 0,1 % din suma restantă pentru fiecare zi calendaristică de întârziere, calculată de la data scadenței precum și dobânda de întârziere calculată conform prevederilor art. 619 din Codul civil al Republicii Moldova pentru fiecare zi de întârziere.

Așadar, părțile au convenit asupra unei penalități sub forma unei cote din valoarea obligației garantate prin clauza penală.

Este de menționat la acest capitol că clauza penală are forţă obligatorie între părţile contractante şi se impune a fi respectată întocmai şi de instanţele de judecată. În acest context, clauza penală înlătură orice putinţă de apreciere din partea instanţei privitoare la existenţa şi întinderea prejudiciului suferit de creditor, deoarece această apreciere a fost făcută anticipat, de către părţile contractante. În principiu, instanţa de judecată nu are dreptul să reducă sau să mărească cuantumul clauzei penale.

Totodată, potrivit art. 630 alin. (1) din Codul civil (în redacția de până la 01.03.2019), în cazuri excepţionale, luîndu-se în considerare toate împrejurările, instanţa de judecată poate dispune, la cererea debitorului, reducerea penalității disproporţionat de mari. La reducerea penalității, trebuie să se ţină cont nu numai de interesele patrimoniale, ci şi de alte interese, ocrotite prin lege, ale creditorului.

Astfel, prevederile art. 630 alin. (1) din Codul civil constituie o excepție ce permit instanţei de judecată să micşoreze clauza penală, atunci când aceasta este disproporţionat de mare în raport cu prejudiciile real suportate de către creditor. Această prerogativă este dictată de către legiuitor în scopul de a diminua sau exclude efectul negativ al clauzelor abuzive conţinute în contracte, şi respectiv de a asigura exercitarea cu bună-credinţă a drepturilor şi obligaţiilor civile.

La aprecierea disproporţionalităţii clauzei penale, instanţa de judecată va reieşi în fiecare caz concret din aşa împrejurări, precum ar fi: durata neexecutării obligaţiei, procentul excesiv de înalt al clauzei penale (comparativ cu procentul practicat de obicei în alte contracte de acelaşi gen), depăşirea substanţială a posibilelor prejudicii rezultate din neexecutarea obligaţiilor, etc.

Este de remarcat și faptul că, reducerea clauzei penale se înfăptuieşte, conform principiului contradictorialităţii, numai la cererea părţii care o invocă, adică a debitorului. Din acest considerent, toate împrejurările care confirmă disproporţionalitatea clauzei penale, inclusiv întinderii prejudiciului trebuie să fie probate, conform regulilor generale, de către debitor.

Cu toate acestea, în situația din speță, pârâtul ”Basapetrol” SRL nu a probat în careva mod disproporţionalitatea clauzei penale în raport cu prejudiciul cauzat reclamantului ”Avante” SRL, nu a invocat careva circumstanțe cum ar fi procentul excesiv de înalt al clauzei penale sau depășirea substanțială a posibilelor prejudicii rezultate din neexecutarea obligațiilor. Mai mult ca atât că suma solicitată cu titlu de penalitate a fost calculată pentru o perioadă mai mică decât perioada efectivă de întârziere a plăților ajunse la scadență.

Simplul fapt că suma penalității este una impunătoare, iar pârâtul are o situație financiară precară nu constituie temei de reducere a penalității, or mărimea penalității a fost prevăzută în contract, acceptată de către părți și respectiv, existența și întinderea prejudiciului suferit de creditor în cazul de față a fost stabilită anticipat de către părțile contractante.

Instanța reține, că ambele părți în litigiu au negociat și prevăzut anticipat clauza penală și încheind contractul bilateral au consimțit cu efect de lege între părți condițiile contractuale, inclusiv și clauza penală. Circumstanțe excepționale, care să exonereze partea pîrîtă de la executarea clauzei contractuale de penalitate, instanța nu a identificat.

Corespunzător, instanța ajunge la concluzia de a respinge cererea pârâtului „Basapetrol" SRL privind reducerea clauzei penale până la 1 000 000,00 lei și de a încasa din contul pârâtului „Basapetrol" SRL în beneficiul reclamantului „Avante" SRL a penalității în mărime de 2 310 194,76 lei.

Cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată.

Instanța reține că prin acțiunea înaintată, reclamantul a solicitat încasarea din contul pârâtului a cheltuielilor de judecată pentru achitarea taxei de stat în mărime de 50 000,00 lei și pentru asistență juridică în sumă de 8 000,00 lei.

Pârâtul nu a obiectat în privința solicitărilor date, considerând posibilă admiterea acestora.

În acest sens se reține faptul că în conformitate cu art. 82 Codul de procedură civilă, cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat şi din cheltuielile de judecare a cauzei.

În conformitate cu prevederile art. 94 alin. (1) Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cererea părţii care a avut câştig de cauză, cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din pretenţii, iar pârâtului – proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului.

Astfel, conform ordinului de plată nr.5171 din 26.12.2023, la depunerea cererii de chemare în judecată, reclamantul "Avante" SRL a achitat taxa de stat în mărime de 50 000,00 lei (f.d. 9).

La fel, potrivit ordinului de plată nr. 5170 din 26.12.2023 (f.d. 10), reclamantul a achitat avocatului Proca Victoria suma de 8 000,00 lei pentru asistența juridică în prezenta cauză.

În acest context, instanța reține că în conformitate cu art.96 alin.(1) și (1^1) din Codul de procedură civilă, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile ei de asistenţă juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile. Cheltuielile menționate la alin.(1) se compensează părţii care a avut cîştig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

Astfel, reieșind din prevederile legale mai sus enunțate, având în vedere că cauza este una complexă, ținând cont de dificultatea întrebărilor juridice ridicate de speță, aportul avocatului la soluționarea cauzei, timpul și munca depusă de avocat, numărul ședințelor de judecată, rezultatul obținut, instanța va admite integral cererea

reprezentantului reclamantului și va încasa suma de 8000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, fiind cheltuieli reale, necesare și rezonabile.

Respectiv, urmează a fi compensate, în conformitate cu art. 94 alin. (1) Cod de procedură civilă, de la partea care a pierdut procesul şi anume de la „Basapetrol" SRL, în beneficiul reclamantei "Avante" SRL cheltuieli de judecată cu titlu de taxa de stat în mărime de 50 000,00 lei și suma de 8 000,00 lei, cu titlu de cheltuieli de judecată pentru asistența juridică.

Conform art. 180 alin.(3) Cod de procedură civilă, în cazul admiterii acțiunii, măsurile anterioare de asigurare își păstrează efectul pînă la executarea hotărîrii judecătorești.

Respectiv, fiind admisă acțiunea în fond, măsura de asigurare a acțiunii sub formă de sechestru asupra bunurilor mobile și imobile, inclusiv a mijloacelor financiare care aparțin SRL"Basapetrol" în limita valorii de 4743726,41 lei, aplicată prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 15 ianuarie 2024 se menține pînă la executarea hotărîrii judecătorești.

În conformitate cu art. art. 236, 238-241 Cod de procedură civilă al R.M., instanța de judecată,

h o t ă r ă ș t e :

Se admite integral cererea de chemare în judecată înaintată de către "Avante"SRL către "Basapetrol"SRL privind încasarea datoriei, penalității și a cheltuielilor de judecată.

Se încasează de la SRL "Basapetrol", c/f 1007600042736 în beneficiul "Avante"SRL, c/f 1002600008902 suma de 4743726 (patru milioane șapte sute patruzeci și trei mii șapte sute douăzeci și șase) lei, 41 (patruzeci și unu) bani cu titlu de datorie, suma de 2310194 (două milioane trei sute zece mii o sută nouăzeci și patru) lei, 76 (șaptezeci și șase) bani cu titlu de penalitate contractuală, suma de 50000 (cinzeci mii) lei, 00 bani cu titlu de cheltuieli de judecată pentru taxa de stat și suma de 8000 (opt mii) lei, 00 bani cu titlu de cheltuieli de judecată pentru asistența juridică, iar în total suma de 7111921 (șapte milioane o sută unsprezece mii nouă sute douăzeci și unu) lei, 17 (șaptesprezece) bani.

Măsura de asigurare a acțiunii sub forma de sechestru asupra bunurilor mobile și imobile, inclusiv a mijloacelor financiare care aparțin SRL"Basapetrol" în limita valorii de 4743726,41 lei, aplicată prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 15 ianuarie 2024 se menține pînă la executarea hotărîrii judecătorești.

Hotărîrea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Chișinău în termen de 30 zile, de la pronunțarea dispozitivului hotărîrii, prin intermediul Judecătoriei Chișinău (sediul Centru).

Președintele ședinței,
Judecător Schibin Vladislav